

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/75/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713212259
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5713212259.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. B., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov: matka - Mgr. M. B., nar. XX.X.XXXX, bytom M., M. I. XXXX/X, právne zastúpená Mgr. Barborou Kleinovou Bučkovou, advokátkou so sídlom M., A. XX, a otec - P. B., nar. XX.X.XXXX, bytom E. B. XXX, právne zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária Gallo, s. r. o., so sídlom Martin, Jilemnického 4012/30, o zmenu vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 20P/281/2013-826 zo dňa 25.5.2016 takto

rozhodol:

I.Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í vo výroku o zvýšení vyživovacej povinnosti otca na maloletú C. B., nar. XX.X.XXXX tak, že otec je p o v i n n ý platiť výživné:

- s účinnosťou od 27.8.2013 do 22.10.2013 vo výške 130 eur mesačne,
- s účinnosťou od 23.10.2013 do 31.8.2014 vo výške 100 eur mesačne,
- s účinnosťou od 1.9.2014 do 31.12.2014 vo výške 130 eur mesačne,
- s účinnosťou od 1.1.2015 do 1.10.2015 vo výške 200 eur mesačne,
- s účinnosťou od 2.10.2015 vo výške 170 eur mesačne

vopred vždy do 20-teho dňa toho-ktorého mesiaca k rukám matky a vo zvyšku návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú z a m i e t a.

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 22P/108/2009-90 zo dňa 3.8.2009.

II.Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í vo výroku o nedoplatku zvýšeného výživného na maloletú C. tak, že p o v o ľ u j e otcovi splácať nedoplatok na zvýšenom výživnom za obdobie od 27.8.2013 do 31.5.2016 v sume 1269,70 eur v mesačných splátkach po 45 eur spolu s bežným výživným, pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky.

III.Konanie o návrhu otca na zníženie výživného na maloletú C. B., nar. XX.X.XXXX z a s t a v u j e.

IV.Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol o zvýšení výživného na maloletú tak, že otec je povinný platiť zvýšené výživné vo výške 145 eur mesačne od 27.8.2013 do 31.12.2014 a vo výške 210 eur mesačne od 1.1.2015, a to vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

2. Vo zvyšku návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú zamietol.

3. Nedoplatok na výživnom od 27.8.2013 do 31.5.2016 v celkovej výške 2.066,68 eur povolil otcovi splácať v splátkach po 45 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

4. Vychádzal zo záveru, že od posledného rozhodovania o výživnom na maloletú (august 2009) došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. Zmeny sú odôvodnené subjektívnymi okolnosťami na strane povinného otca i oprávnenej maloletej - na strane otca predovšetkým výkon funkcie starostu a ukončenie prevádzkovania živnosti, vznik dvoch nových vyživovacích povinností; na strane maloletej prechod na strednú školu, výkon športovej činnosti na vrcholovej úrovni a potreba bezlepkovej a bezlaktózovej stravy - ako aj objektívnymi okolnosťami v podobe vývoja životných nákladov.

5. Súd prvej inštancie argumentoval, že maloletá bola pri poslednom rozhodovaní žiačkou 3. ročníka základnej školy, v júni 2014 skončila školskú dochádzku na evanjelickej základnej škole a v čase vydania napadnutého rozsudku je druháčkou na evanjelickom bilingválnom gymnáziu. Vekom, rastom a dospievaním v spojení s rastom cien sa u maloletej zvýšili výdavky na základné potreby ako strava, oblečenie, obutie, hygiena, kozmetika, keďže 16-ročná slečna má iné nároky, než 9-ročné dieťa. Tieto nároky okresný súd finančne vyjadril sumou 430 eur mesačne, z toho strava 150 eur, oblečenie, obuv, kozmetika 40 eur a mobil 20 eur, školné 45 eur, cestovné 40 eur, stužková 10 eur, lieky 30 eur, šport (atletika, plávanie) 95 eur. Ako dôvodné akceptoval výdavky spojené so zabezpečovaním diétnej stravy pre maloletú vzhľadom na zdravotné problémy, ktoré sa u nej prejavovali a ktoré sa podarilo práve v dôsledku špeciálneho stravovania zmierniť. Výdavky maloletej sú podstatne vyššie, než boli v roku 2009, tiež s prihliadnutím na vykonávanie športu v juniorskej kategórii na vrcholovej úrovni, pričom nejde o hobby, ako uvádzal otec. Samozrejme, nebolo možné výdavky maloletej na šport akceptovať v celom rozsahu, ale primerane možnostiam otca, najmä s prihliadnutím na potrebu zabezpečovania primeraného a veku zodpovedajúceho vývinu jeho dvoch ďalších detí. Na jednej strane by bola škoda, keby maloletá nemohla rozvíjať svoj talent, zároveň však nie je možné, aby všetky náklady s tým spojené znášali len rodičia; títo musia vynaložiť tiež úsilie zabezpečiť finančné prostriedky z iných zdrojov (sponzori, zväzy, kluby a podobne).

6. Príjem matky sa oproti roku 2009 (posledné rozhodovanie o výživnom) zvýšil, nakoľko matka už nie je na rodičovskej dovolenke so synom A. B. ako v uvedenom období. Jej priemerný mesačný príjem sa tak zvýšil o cca 633 eur v roku 2013, o cca 600 eur v roku 2014 a o cca 630 eur v roku 2015. Druh matky je zamestnaný u toho istého zamestnávateľa, za rok 2014 mal priemernú čistú mesačnú mzdu 434,27 eur a cestovné náhrady 325,70 eur, za rok 2015 427,81 eur a 364,92 eur a za prvé 4 mesiace roka 2016 427,16 eur a 418,75 eur, má jednu vyživovaciu povinnosť voči dcére O. vo výške 100 eur mesačne, bývajú (aj s maloletým B. A., ich spoločným synom) v byte v ich spoluvlastníctve. Matka sa okrem finančného zabezpečenia podieľa na uspokojovaní potrieb maloletej každodennou osobnou starostlivosťou.

7. Zmenili sa tiež pomery otca, a to nielen v porovnaní s rokom 2009, ale aj v priebehu konania, v dôsledku čoho okresný súd určil rozdielnu výšku výživného. Otec prišiel o zamestnanie z objektívnych dôvodov, keď na jeho zamestnávateľa bol 26.9.2011 vyhlásený konkurz, následne došlo k zrušeniu zamestnávateľa. Od 14.11.2011 bol živnostníkom, jeho príjem predstavoval okolo 300 eur mesačne, oproti času posledného rozhodovania o výživnom sa teda znížil v roku 2013 o cca 289 eur, v roku 2014 o cca 276 eur. Koncom roka 2013 otcovi pribudla vyživovacia povinnosť k novonarodenému synovi a koncom roka 2015 k novonarodenej dcére. Aj napriek tomu, vzhľadom na potreby maloletej C., súd prvej inštancie zvýšil výživné aj za obdobie, keď otec vykonával živnosť a dosahoval nižší príjem (v porovnaní s predchádzajúcim aj nasledujúcim obdobím). Matka poukázala na skutočnosť, že len kočík, ktorý otec zakúpil pre svoje novonarodené dieťa v období, keď mal nižší príjem zo živnosti, stál 460 eur, pričom sa dal kúpiť aj za nižšiu cenu. Od začiatku roka 2015 otec nastúpil do funkcie starostu obce, jeho čistý príjem predstavuje cca 980 eur mesačne. Výživné určené počnúc 1.1.2015 vo výške 210 eur je v možnostiach a schopnostiach otca platiť bez toho, že by došlo k zhoršeniu životnej úrovne jeho alebo jeho novej rodiny, najmä dvoch maloletých detí. Príjem manželky otca sa znížil, ale nie podstatne, keď ako zamestnaná dosahovala čistý príjem cca 420 eur mesačne, materské dávky pri oboch deťoch boli cca 300 eur a rodičovský príspevok je cca 203 eur. Po odpočítaní výživného na maloletú 210 eur zostane rodine otca cca 975 eur mesačne, na jedného člena domácnosti tak pripadne suma 243,75 eur mesačne, s prihliadnutím na čo je aj výživné určené pre maloletú vo výške 210 eur mesačne primerané. Okresný súd ďalej konštatoval, vzhľadom na príslušné námietky matky, že nezistil neoprávnenosť výdavkov a príjmov otca v rámci živnostenského podnikania, z ktorej by bolo možné usudzovať na vyšší zárobok otca. Tiež nebolo vychádzané z potenciality príjmov otca, keďže ten mal zabehnutú živnosť zodpovedajúcu jeho

kvalifikácii a odbornosti; pritom mal záujem a zaujímal sa o prácu elektrikára v pracovnom pomere, hoc bez úspechu. Nepreukázali sa ani, resp. boli vyvrátené tvrdenia matky, že otec žije v nadštandardne zariadenom rodinnom dome; naopak, zvonka i zvnútra dom vyžaduje ďalšie úpravy a investície.

8. Súd prvej inštancie tiež zohľadnil, že časť potrieb maloletej je krytá prídavkom na dieťa, ktorého výška sa však od roku 2009 zmenila len minimálne. U oboch rodičov prihladol na výdavky spojené s bývaním, ktoré každý z nich uhradza s partnerom, s ktorým býva v spoločnej domácnosti, a ktorý tak má povinnosť sa na nich podieľať.

9. Zameškané výživné predstavuje od 27.8.2013, kedy matka podala návrh na zvýšenie výživného, do vyhlásenia rozhodnutia, sumu 2.066,68 eur ako rozdiel medzi doteraz a novo určeným výživným - zvýšenie o 29 eur (23.8.2013 až 31.12.2014) a zvýšenie o 94 eur (od 1.1.2015 do vyhlásenia rozhodnutia v máji 2016). Vypočítané zameškané výživné okresný súd umožnil otcovi splácať mesačne po 45 eur spolu s bežným výživným, pričom v prípade nesplnenia niektorej splátky otec stratí výhodu splátok a jeho dlh voči maloletej sa stane splatným (jednorazovo).

10. Konanie o návrhu otca na zníženie výživného na maloletú okresný súd zastavil.

11. Vychádzal z toho, že otec na pojednávaní dňa 3.6.2015 podľa § 96 ods. 1 O.s.p. vzal svoj návrh na zníženie výživného späť. O ďalšom návrhu otca na pojednávaní dňa 21.10.2015 o zníženie výživného za obdobie od 1.8.2013 do 31.12.2014 nerozhodoval, pričom poukázal na to, že otec neuviedol (na pojednávaní dňa 3.6.2015), že návrh berie späť len v časti. Na predmetom pojednávaní bol prítomný aj právny zástupca otca, jeho vyjadrenie bolo nahlas diktované, obaja mali možnosť požiadať o opravu protokolácie priamo na predmetnom pojednávaní čo neurobili. Rovnako mohol otec namietať znenie zápisnice a žiadať o jej opravu po jej doručení jeho právnomu zástupcovi, čo tiež až do vyhlásenia rozsudku neurobil.

12. Samostatným výrokom súd prvej inštancie konštatoval zmenu (poslednej úpravy výživného) rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 22P/108/2009-90 zo dňa 3.8.2009.

13. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

14. Aplikoval normu v ust. § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., keďže konanie mohlo začať aj bez návrhu; zároveň nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov niektorému z účastníkov.

15. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec a domáhal sa určiť výživné na maloletú od 7.5.2014 do 31.12.2014 na 90 eur a od 1.1.2015 na 170 eur mesačne, vo zvyšku návrh matky na zvýšenie výživného zamietnuť a zameškané výživné umožniť uhradiť v mesačných splátkach po 30 eur.

16. Namietať, že okresný súd nesprávne dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach otca platiť z preukázanej príjmu cca 300 eur mesačne v období od 27.8.2013 do 31.12.2014 zvýšené výživné 145 eur. Pritom okresný súd konštatoval, že pri posudzovaní príjmov a výdavkov otca nebola zistená ich neoprávnenosť alebo nereálnosť; že bolo nedôvodné zohľadňovať potencialitu príjmov vo vzťahu k otcovmu zabehnutému živnostenskému podnikaniu, resp. že otec nežije v nadštandarde. Vzhľadom na uvedené závery mala byť určená „primeraná“ výška vyživovacej povinnosti. Okresný súd nevyhodnotil reálnu možnosť plniť určené výživné 145 eur z príjmu cca 300 eur. V súvislosti s posudzovaním schopnosti a možnosti uhrádzať uvedené výživné okresný súd poukázal len na vysokú výšku prostriedkov použitých na zakúpenie potrieb pre novonarodeného syna B. - tzv. výbavička (kočík cca 460 eur). Pritom k tzv. výbavičke sa otec vyjadril, že väčšina nákladov bola hrazená z jednorazového príspevku od štátu vyplácaného pri narodení dieťaťa (800 eur), ktorý dostala jeho partnerka. Nárok na zvýšenie výživného nemožno ani vyvodzovať zo zakúpenia výbavy pre novorodenca v hodnote 600 eur. Navyše okresný súd zahrnul do nákladov maloletej za dané obdobie aj náklady na športové a voľnočasové aktivity, avšak tieto možno do plnenia výživného zahrnúť len ak to dovoľujú majetkové pomery rodičov, na čo v danom období majetkové pomery otca rozhodne nepostačovali. Naopak zmena pomerov odôvodňovala zníženie výživného.

17. Otec ďalej namietať, že hoci sa jeho príjem počnúc 1.1.2015 zvýšil, okrem maloletej C. má ďalšie dve vyživovacie povinnosti, pričom príspevok jeho družky do rodinného rozpočtu je minimálny - vo výške rodičovského príspevku. Uviedol, že chápe zvýšené výdavky maloletej na celiakickú stravu, ako aj výšku nákladov spojených so štúdiom na strednej škole a so športovou aktivitou, avšak určená výška výživného 210 eur je z hľadiska jeho finančných možností a schopností značne neprimeraná. Výška mesačnej platby, ktorú by mal maloletej uhrádzať, zodpovedá viac ako štvrtine celého jeho príjmu, a nie pätine, ako uvádza okresný súd. Ak zákon predpokladá, že sa má dieťa podieľať na životnej úrovni

svojich rodičov, nie je možné stanoviť výživným nadštandard, ktorý povinný rodič nedosahuje. Životný štandard otca nekorešponduje so štandardom, resp. s nadštandardom maloletej (cca 450 až 500 eur mesačne), čo spôsobuje zjavnú neprimeranosť priznaného výživného. Primeranosť výšky výživného okresný súd vyvodil zo záveru, že vzhľadom na príjem domácnosti otca po odpočítaní výživného cca 975 eur mesačne pripadne na jedného člena jeho domácnosti 243,75 eur, v nadväznosti na čo je výživné na maloletú 210 eur primerané. Okresný súd však opomenul, že k maloletej má vyživovaciu povinnosť aj matka, ktorá žije v spoločnej domácnosti. Ak polovica nákladov na maloletú je 210 eur, potom sa mal s týmto záverom vysporiadať aj vo vzťahu k otcovi a členom jeho rodiny.

18. Pokiaľ ide o zastavenia konania o zníženie výživného, otec namietal, že svoj návrh nevzal späť v celom rozsahu, ale len v časti, čo opakovane uviedol na pojednávaniach, aj na pojednávaní nasledujúcom po (čiastočnom) späťvzátí návrhu na zníženie výživného. Preto malo byť aj konanie zastavené len v časti a vo zvyšku mal okresný súd rozhodnúť meritórne. Ak mal okresný súd pochybnosť, či bol návrh vzatý späť v celom rozsahu alebo len v časti, mal otca vyzvať, aby svoj procesný úkon formuloval jednoznačne. Ak nebola pochybnosť o rozsahu späťvzatia, je nelogické, že o ňom okresný súd rozhodol až takmer po roku. Aj konanie o zníženie výživného je však konaním, ktoré možno začať bez návrhu, preto má súd skúmať aj bez návrhu, či na strane otca nedošlo k takým okolnostiam, ktoré by zníženie výživného odôvodňovali. Otec dodal, že nakoľko rozhodnutie o späťvzátí návrhu nie je rozhodnutím meritórneho charakteru, ale procesného, nie je možné o ňom rozhodnúť rozsudkom.

19. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca žiadala napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uviedla, že sa s ním plne stotožňuje, ako aj s jeho odôvodnením, na ktorého niektoré časti poukázala. Uviedla, že priemerné mesačné náklady maloletej, bez jednorazových výdavkov, sú vo výške 594,45 eur. V danej súvislosti poukázala na to, že maloletá je veľmi šikovnou študentkou na evanjelickom gymnáziu, tiež veľmi šikovnou športovkyňou vo všetkých disciplínach, ktorým sa venuje, preto je povinnosťou oboch rodičov jej talent podporovať a rozvíjať. Maloletá má veľký potenciál, matka všetky svoje prostriedky „investuje“ do potrieb maloletej a prispôsobuje jej aj svoj život, pričom ide o odôvodnené počinanie, o čom svedčí aj zisk niekoľkých titulov majsterky SR a iné významné výsledky. Matka zdôraznila, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Uzavrela, že zvýšené výživné sa v danom prípade javí ako prijateľné, primerané a v nijakom prípade ohrozujúce novú rodinu otca.

20. Inak zostali účastníci v odvolacom konaní nečinní.

21. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP), po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (§ 2 ods. 1 a § 7 CMP v spojení s § 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 65 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario, za súčasnej aplikácie § 219 ods. 3 CSP a § 378 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 388 CSP tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

22. Okresný súd správne vymedzil právny základ rozhodnutia v súdnej veci - § 78 ods. 1 Zákona o rodine (citovaný v napadnutom rozsudku) a nadväzne zodpovedajúco danému zákonnému ustanoveniu prirovnal k porovnaniu pomerov na strane výživou povinnej osoby (otec), a na strane výživou oprávnenej osoby (maloletá C.) v období predchádzajúceho rozhodovania o výživnom a v súčasnosti. Pri zvýšení výživného na maloletú od 27.8.2013, t.j. od podania návrhu matkou na zvýšenie výživného, okresný súd vychádzal z rastúcich nákladov/potrieb maloletej, ktoré predovšetkým konfrontoval s obstarávacou cenou výbavičky pre novonarodeného syna B. (kočík v cene 460 eur). Možno dať sčasti za pravdu odvolateľovi - otcovi, že možnosti a schopnosť povinného platiť výživné nie je možné vyvodzovať zo zakúpenia výbavy pre novorodenca vo výške 600 eur. Na druhej strane, otec netvrdil v konaní, že by obstarávací cena kočíka 460 eur nemohla byť nižšia (ako uvádzala matka). V odvolaní uviedol, že výbavička pre syna B. bola zakúpená z jednorazového príspevku 800 eur, ktorý dostala jeho priateľka L.. Avšak je na voľbe rodičov, na čo finančné prostriedky získané z predmetného príspevku použijú, teda aké veci a za akú obstarávaciu cenu zakúpia. Teda platí, že hoci otec, resp. jeho priateľka, mal finančné prostriedky zo štátneho príspevku na zakúpenie kočíka za obstarávaciu cenu 460 eur, mohol kúpiť aj lacnejší, čo by viac zodpovedalo jeho príjmovej situácii.

23. Predovšetkým však krajský súd poukazuje na vyjadrenie otca na pojednávaní dňa 19.4.2016 (ktoré vyjadrenie zachytil aj okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, ale nijako sa s ním nevysporiadal), keď tento na otázku sudcu - z čoho financovali rozdiel medzi príjmami otca ako živnostníka a výdavkami, ktoré sú preukázané v spise - okrem iného uviedol, že mal úspory, pretože

predtým robil v Tatra nábytkárni Martin 11 rokov, kde zarábala cca 1.000 eur na tú dobu; v tom období teda žil z tých úspor, aj financoval domácnosť. Z uvedeného teda vyplýva, že pre určenie vyživovacej povinnosti pre maloletú v období, keď otec živnostensky podnikal, nemožno brať za základ len jeho príjem z tohto podnikania, ale aj úspory, ktoré mal z prechádzajúceho obdobia, keď ešte pracoval v zamestnaneckom pomere.

24. Nadväzne sa krajský súd čiastočne odchyľil od záveru súdu prvej inštancie a za primerané ustáleným/ nezmeneným skutkovým zisteniam považoval zvýšenie výživného na maloletú, ktorá k 27.8.2013 už dovŕšila 13 rokov veku, na čiastku 130 eur, keď kvalifikovanou zmenou pomerov bol objektívny nárast celkových odôvodnených nákladov/výdavkov na dieťa v dôsledku jeho vyššieho veku - predovšetkým v spojení s uplynutím pomerne dlhého obdobia od predchádzajúcej úpravy vyživovacej povinnosti - ako i záujmovej činnosti na vrcholovej úrovni (tak ako to ustálil okresný súd), rešpektujúc zároveň i druhé zásadné kritérium pre určenie vyživovacej povinnosti - možnosti a schopnosti výživou povinnej osoby (otca).

25. V ďalšom postupe krajský súd odlišne právne vyhodnotil pribudnutie 2 vyživovacích povinností na strane otca a gymnaziálne štúdium maloletej, keď týmto skutočnostiam priznal právnu relevanciu z pohľadu výšky vyživovacej povinnosti otca, ktorú následne diferencoval podľa období týmto skutočnostiam zodpovedajúcim.

26. Primárne ide o narodenie syna B. dňa 23.10.2013. Narodenie dieťaťa je mimo rámca rozumnej pochybnosti skutočnosťou, ktorá významne ovplyvňuje výdavkovú stránku rodinného rozpočtu otca maloletej. Zabezpečenie stravy, zdravotnej starostlivosti, ošatenia a ďalších potrieb (drogéria, apod.) pre maloleté dieťa je spojené s výraznými finančnými nákladmi, preto je dotknutú zmenu (aj v súlade s ustálenou aplikačnou praxou) potrebné charakterizovať ako zásadnú, odôvodňujúcu aplikáciu § 78 ods. 1 Zákona o rodine o zmene výšky vyživovacej povinnosti. Z tohto dôvodu krajský súd stanovil/znížil za obdobie od 23.10.2013 vyživovaciu povinnosť otca na sumu 100 eur.

27. Následne za ďalšiu kvalifikovanú okolnosť odvolací súd vyhodnotil nárast výdavkov (školné, cestovné, stužková) maloletej súvisiacich so započatím gymnaziálneho/stredoškolského štúdia. Podľa názoru krajského súdu je totiž okolnosť nástupu maloletej C. na strednú školu spojená s vyššou mierou nárastu nákladov, v dôsledku čoho považoval za potrebné/adekvátne pristúpiť k zvýšeniu výživného od 1.9.2014 na sumu 130 eur mesačne.

28. Pokiaľ súd prvej inštancie ako relevantnú zmenu pomerov na strane otca ustálil s účinnosťou od 1.1.2015 výkon funkcie starostu obce, ide o opodstatnený záver. V spojitosti s touto funkciou totiž došlo k výraznému nárastu príjmu otca (mesačne cca 980 eur v čistom, pričom plat starostu obce podlieha každoročnej valorizácii v nadväznosti na rast priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve) oproti predchádzajúcemu obdobiu, keď živnostensky podnikal (mesačne cca 300 eur). Reflektujúc opäť obidve zásadné kritériá určovania výšky vyživovacej povinnosti - možnosti a schopnosti výživou povinnej osoby a odôvodnené potreby výživou oprávnenej osoby - stanovil krajský súd s účinnosťou od 1.1.2015 výšku vyživovacej povinnosti sumou 200 eur.

29. Napokon, v spojitosti s narodením (otcovi) ďalšieho dieťaťa - dcéry N. dňa 1.10.2015 platia v plnom rozsahu úvahy obsiahnuté v bode 26 tohto odôvodnenia, na základe čoho odvolací súd stanovil konečnú výšku vyživovacej povinnosti s účinnosťou od 2.10.2015 na sumu 170 eur mesačne. Určené výživné primerane reflektuje oprávnené nároky a požiadavky maloletej, toho času vo veku takmer 17 rokov, na uspokojovanie jej potrieb. Súčasne zodpovedá možnostiam, schopnostiam a zárobkovým pomerom povinného - otca, bez toho, že by bolo ohrozené uspokojovanie jeho životných potrieb a životných potrieb členov jeho novej rodiny.

30. Na základe opísaných úvah krajský súd návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti vo zvyšnej časti zamietol.

31. Žiada sa dodať, že nemožno bez ďalšieho akceptovať odvolaciu argumentáciu otca, ktorý poukazoval na priemernú výšku príjmu na jedného člena jeho domácnosti (243,75 eur), včítane dvoch maloletých detí, ktorú konfrontoval s nákladmi maloletej C., ktorých polovica má predstavovať 210 eur. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará (§ 62 ods. 4 veta prvá zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine). Otec nevykonáva osobnú starostlivosť o maloletú C., túto vykonáva matka, a on „iba“ platí výživné. Vychádzajúc z uvedeného si nemôže „nárokovat“ platiť najviac polovicu nákladov maloletej (samozrejme, za situácie, že by príjmové, majetkové a rodinné pomery oboch rodičov boli rovnaké).

32. V prípade maloletej C. jej priemerné mesačné náklady významne navyšuje skutočnosť, že vykonáva športovú činnosť, a to vo svojej vekovej kategórii na vrcholovej úrovni. Potenciálne odôvodnené potreby výživou oprávnených osôb sú však obmedzené/určované tým, akou mierou dokáže výživou povinná osoba uvedené potreby reálne pokryť. Inými slovami, výživné môže byť stanovené len v takom rozsahu, ktorý zodpovedá bezprostredným majetkovým pomerom výživou povinnej osoby, hoci odôvodnené potreby výživou oprávnených osôb môžu byť aj vyššie, ako je tomu i v súdnej veci, kde priemerné mesačné náklady maloletej prevyšujú sumu 430 eur, z ktorej vychádzal okresný súd pri stanovení výšky výživného otca. Jedná sa o náklady na športové oblečenie, obutie, športovú výbavu, účasť na sústreduiach a ďalšie. Tieto náklady okresný súd správne zohľadnil pri určení výšky výživného v alikvótnej časti zodpovedajúcej schopnostiam a možnostiam otca a ohľadom ich zvyšku správne poukázal na nevyhnutnosť ich krytia z iných zdrojov - do sponzorov, zväzov, klubov a podobne. Vyššie náklady na život maloletej sú spôsobené aj jej zdravotnými problémami, v dôsledku ktorých sa musí špeciálne stravovať (bezlepková a bezlaktózová strava).

33. Zároveň krajský súd vyslovil, že týmto rozsudkom (v spojení aj s preskúmaným rozhodnutím okresného súdu) dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 22P/108/2009-90 zo dňa 3.8.2009.

34. Pokiaľ ide o výrok (III) o zastavení konania otca o návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti, napriek všeobecne zmeňujúcej povahe/charakteru tohto rozsudku krajského súdu, ide o výrok potvrdzujúci (zmena sa týka iba výšky výživného a nedoplatku). Nakoľko konanie o určenie, resp. zmenu výživného na maloleté dieťa možno začať aj bez návrhu, tomuto druhu konania zodpovedá oprávnenie/povinnosť súdu zisťovať všetky relevantné skutočnosti z úradnej povinnosti (keď zároveň konanie o zvýšenie výživného bolo vedené na návrh matky), preto nemohlo mať zastavenie konania o návrhu otca na zníženie výživného vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia v merite veci. Z uvedených dôvodov rovnako neznemožnil okresný súd otcovi uskutočňovať jeho procesné práva, a už vôbec nie tak, že by došlo k porušeniu základného práva na spravodlivý proces alebo ústavného práva na súdnu ochranu.

35. Okrem toho možno poznamenať, že relevantný bol prvotný úkon späťvzatia návrhu na zníženie výživného otcom (v celom rozsahu, na pojednávaní dňa 3.6.2015), ktorý bol vo vzťahu k súdu záväzný. V zásade neskoršie vysvetlenia ohľadom skutočného úmyslu otca (že chcel vziať návrh len v časti) nemali vo vzťahu k pôvodnému návrhu na zníženie výživného právnu relevanciu.

36. Napokon, porušením žiadnej procesnej normy nie je (odvolateľom namietané) rozhodnutie o zastavení (časti) konania až rozsudkom, ktorým je zároveň rozhodnuté o merite veci.

37. V nadväznosti na zmenu výšky bežného výživného krajský súd zmenil napadnutý rozsudok aj vo výroku o zameškanom výživnom. Konečná suma predstavuje rozdiel medzi doteraz hradeným výživným (116 eur) a jednotlivými "novourčenými" čiastkami s výnimkou obdobia od 23.10.2013 do 31.8.2014, kedy bolo určené nižšie výživné (100 eur) a kedy zároveň platí, že spotrebované výživné sa nevracia (§ 78 ods. 2 Zákona o rodine). Za obdobie od 27.8.2013 do 22.10.2013 ide o sumu 25,70 eur (1 mesiac x zvýšenie 14 eur + alikvótne časť za 26 dní), za obdobie od 1.9.2014 do 31.12.2014 ide o sumu 56 eur (4 mesiace x zvýšenie 14 eur), za obdobie od 1.1.2015 do 1.10.2015 ide o sumu 756 eur (9 mesiacov x zvýšenie 84 eur), za obdobie od 2.10.2015 do 31.5.2016 ide o sumu 432 eur (8 mesiacov x zvýšenie 54 eur) Celkovú čiastku - 1269,70 eur umožnil odvolací súd otcovi splácať v splátkach po 45 eur mesačne spolu s bežným výživným.

38. Možno v danej spojitosti dodať, že pokiaľ otec v odvolaní poukazuje na výšku mesačnej platby maloletej, včítane zameškaného výživného, že uvedenú situáciu si spôsobil odvolateľ samotný. Minimálne vo vzťahu k výživnému za obdobie od 1.1.2015 sám priznal, že dovtedajšie výživné 116 eur nie je dostatočné, keďže navrhol zvýšenie výživného na maloletú na 170 eur. Mohol preto priebežne platiť aspoň toto ním navrhované výživné, v dôsledku čoho by nedošlo k vzniku tak vysokého nedoplatku, ktorý bol však v dôsledku rozhodnutia odvolacieho súdu podstatne znížený.

39. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Dotknutý výrok sa týka tak konania pred súdom prvej inštancie, ako i pred odvolacím súdom.

40. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia. Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu.

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.